

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Cu titlu de manuscris

CZU:349.22:331.108.3-054.6(043.2)

FURCULIȚĂ Andrei
REGLEMENTAREA JURIDICĂ PRIVIND PLASAREA ÎN CÂMPUL MUNCII A STRĂINILOR

Specialitatea: 553.05 - Dreptul muncii și protecției sociale

Rezumatul tezei de doctor în drept

Chișinău, 2025

Teza a fost elaborată în cadrul Centrului de cercetări juridice din cadrul Institutului de Cercetări juridice, politice și sociologice, Universitatea de Stat din Moldova

Coducător științific:

ROMANDAȘ Nicolai, doctor în drept, profesor universitar

Referenți oficiali:

1. ȚICLEA Alexandru, doctor în drept, profesor universitar, Universitatea Ecologica Bucuresti (România)
2. BOIȘTEANU Eduard, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți

Componența Consiliului științific specializat:

1. COJOCARU Violeta, președinte, doctor habilitat în drept, profesor universitar
 2. SOSNA Boris, secretar științific, doctor în drept, profesor universitar
- Membrii:
3. MACOVEI Tatiana, membru, doctor în drept, conferențiar universitar
 4. FRUNZĂ Iurie, membru, doctor în drept, conferențiar universitar
 5. CAPȘA Tudor, membru, doctor în drept, conferențiar universitar

Susținerea va avea loc la 28 iunie 2025, ora 10:00, în ședința Consiliului științific specializat D 553.05-23-143 din cadrul Universității de Stat din Moldova, Institutul de Cercetări juridice, politice și sociologice.

Adresa: mun. Chișinău, sect. Centru (Telecentru), str. Academiei 3/2, sala 18.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la biblioteca Universității de Stat din Moldova, la Biblioteca Științifică Centrală "Andrei Lupan" și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC): <http://www/anacec.md/>

Rezumatul a fost expediat la 27 mai 2025.

Secretar științific al Consiliului științific specializat,
SOSNA Boris, doctor în drept, profesor universitar

Conducător științific:

ROMANDAȘ Nicolai, doctor în drept, profesor universitar

Autor:

FURCULIȚĂ Andrei

©Furculița Andrei, 2025

CUPRINS

CUPRINS	3
REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII	4
CONȚINUTUL TEZEI	8
Capitolul 1 – Caracteristica aspectelor doctrinare privind migrația și reglementarea juridică a muncii străinilor	8
Capitolul 2 – Caracteristica cadrului legislativ al RM aplicabil la plasarea în câmpul muncii a lucrătorilor străini	10
Capitolul 3 - Caracteristica generală a contractului individual de muncă încheiat între angajatorul moldovean și cetățeanul străin	13
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	15
BIBLIOGRAFIE	20
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI	22
ADNOTARE (în limbile română, rusă și engleză)	24

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. În ultimii 15 ani piața forței de muncă a Republicii Moldova a înregistrat o tendință alarmantă determinată de evenimente socio-profesionale stringente precum: lipsa personalului înalt calificat, salarii neargumentat de mari solicitate din partea cetățenilor autohtoni, lipsa de interes față de muncă, calificarea profesională insuficientă etc. Prin urmare, din considerentele enumerate, angajatorii din RM au ajuns să se confrunte tot mai frecvent cu lipsa de personal necesar întru menținerea bunei funcționări a companiilor conduse. Astfel, fiind o necesitate socio-profesională care condiționează în totalitate întreaga desfășurare și bunul mers al planului de afaceri al companiei, angajatorii moldavi sunt nevoiți să întreprindă măsuri radicale procedând la atragerea și angajarea resurselor umane străine.

Conștientizând faptul că această problemă a devenit un obiectiv tot mai frecvent al angajatorilor din RM, găsim că reglementarea juridică a acestui proces trebuie efectuată prin normele dreptului muncii, acesta, constituind în primul rând o condiție esențială ce conferă valabilitatea procedurii privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, dar nu numai.

Dacă e să vorbim despre actualitatea temei și importanța problemei abordate, notăm cu certitudine că urmare cercetării multiaspectuale a cadrului legislativ de rigoare al RM, am constatat că acesta este unul deosebit de sărac, fapt ce ne-a determinat să purcedem la elaborarea prezentei teze de doctorat, dar nu numai. Totodată, actualitatea și importanța problemei abordate, nu se limitează doar la analiza și constatarea lacunelor în cadrul legislativ autohton, dar și totodată au mai fost scoase la iveală și o mulțime de concluzii, recomandări și abordări relevante în procedura privind reglementarea juridică a plăsării străinilor în câmpul muncii pe teritoriul RM.

Credem că prin analiza, argumentele și propunerile de *lege ferenda* concludente, vom contribui la îmbunătățirea conținutului acestuia, în special subiectul ce vizează ordinea de reglementare juridică a plasării în câmpul muncii moldav a cetățenilor străini. Mai mult decât atât, fiind o tendință a companiilor private de a avea în colectivul de muncă salariați puternici, de origine străină, de regulă înalt calificați, găsim că reglementarea juridică a raporturilor de muncă al unor asemenea subiecți în cadrul companiei în prezent necesită, atât pentru doctrina de specialitate cât și pentru practicieni, studii noi, care să vină cu propuneri către legislativul RM în scopul îmbunătățirii și dezvoltării reglementărilor din acest domeniu atât de lacunar cercetat la nivel doctrinar și insuficient reglementat legislativ în RM.

Scopul tezei - : constă în realizarea unei cercetări aprofundate a situațiilor ce reclamă necesitatea plasării în câmpul muncii a cetățenilor străini și a modalităților de reglementare juridică ce se aplică în cazurile de încheiere a raporturilor juridice dintre aceste persoane și angajatorii autohtoni prin prisma instrumentelor internaționale, a legislației naționale și a opiniilor doctrinare. În special, scopul constă în elaborarea unei analize științifico-juridice multiaspectuale al unuia dintre compartimentele dreptului muncii ce vizează reglementarea juridică privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM, atât prin prisma studiilor doctrinare, cât și a cadrului legal de nivel național, precum și al celui internațional relevant pentru a explica modul de funcționare a mecanismului juridic și, respectiv, pentru a aprofunda cercetările doctrinare la acest compartiment al dreptului muncii. Actualmente subiectul angajării cetățenilor străini, în

RM se cere a fi încadrat ca parte a raportul juridic de muncă încheiat conform rigorilor legislațiilor muncii și a celei cu caracter migraționist din RM.

Obiectivele de cercetare. Întru realizarea scopului propus, au fost stabilite spre soluționare următoarele obiective:

- analiza doctrinei de dreptul muncii de nivel național și internațional, și în special, au fost analizate studiile savanților care au abordat aspectul plasării și reglementării juridice a muncii cetățenilor străini, încadrați în muncă pe teritoriul țărilor UE, și în alte țări ce au prezentat interes pentru noi;
- analiza doctrinei de drept internațional public, pentru a stabili și defini statutul cetățeanului străin în cadrul spațiului internațional sub aspectul participăției sale la raportul juridic de muncă;
- cercetarea cadrului legislativ de nivel internațional, cu scopul de a stabili legăturile juridice fundamentale privind drepturile la muncă ale cetățenilor străini pe teritoriul altor state, preponderent în statele UE cât și în RM;
- studierea și analiza politicilor de plasare în câmpul muncii a străinilor adoptate de RM;
- prezentarea cadrului legislativ al muncii și al actelor legislative conexe ale RM, aplicabile în cazul plasării în câmpul muncii a cetățenilor străini;
- identificarea reglementării juridice privind dobândirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă de către cetățeanul străin pe teritoriul RM;
- definirea conținutului contractului individual de muncă încheiat de către angajatorul sau beneficiarul solicitant din RM și un cetățean străin;
- evidențierea particularităților contractului individual de muncă încheiat de către beneficiarul solicitant din RM și un cetățean străin;
- formularea concluziilor de ordin teoretic și practic rezultate ca urmare a realizării prezentei cercetări.

Ipoteza de cercetare constă în întrebarea dacă piața forței de muncă, mai cu seamă cea autohtonă, actualmente cunoaște decalaje semnificative, dar și dacă cadrul legislativ actual al muncii și actele legislative conexe ale RM, aplicabile în cazul plasării în câmpul muncii a cetățenilor străini este sau nu compatibil cu cadrul legislativ de nivel internațional. Totodată, în cercetarea prezentată abordăm întrebarea dacă este necesară reglementarea juridică a procedurii de plasare în câmpul muncii a străinilor în Republica Moldova.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute constă în faptul că aceasta reprezintă primul studiu amplu autohton în care s-a încercat să realizăm o analiză complexă a problemei ce vizează reglementarea juridică privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM. În procesul elaborării prezentului studiu s-a făcut trimiterea la o varietate de opinii și concepții doctrinare. Astfel, noutatea și originalitatea științifică a lucrării rezidă în faptul că aceasta constituie o investigație multidisciplinară în cadrul căreia pentru întâia oară în RM a fost realizată o cercetare complexă și amplă asupra tematicii referitoare la reglementarea aspectelor juridice legate de plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM, cooperată cu prevederile cadrului legal de rigoare al Uniunii Europene, României și al altor țări dezvoltate, nelipsite fiind în acest sens opiniile doctrinare relevante întru abordarea multiaspectuală a reglementării juridice

privind plasarea în câmpul muncii a străinilor. De asemenea, ținem să menționăm că subiectul prezentului studiu este dezvăluit armonios și prin faptul că pune în evidență principalele aspecte de ordin teoretic și practic, lucru ce conferă, după părerea noastră, o valoare deosebită acestuia. Elementele de noutate sunt concretizate în următoarele aspecte fundamentale: (I) a fost realizată o sistematizare a viziunilor doctrinare privind migrația și cele de reglementare juridică a muncii străinilor, în care au fost elucidați factorii determinatori ai nașterii raportului juridic de muncă cu element de extraneitate ca urmare a participației unui cetățean străin, precum și investigarea complexă a oportunităților de stabilire a relațiilor juridice de muncă dintre beneficiarii solicitanți, sau așa-zii angajatori din RM și cetățenii străini; (II) în temeiul reglementărilor legale în materie și a politicilor RM aplicabile în situația plasării în câmpul muncii a lucrătorilor străini a fost analizată lista de documente ce trebuie prezentată de către străin autorităților și angajatorului și beneficiarului solicitant din RM întru legalizarea plasării sale în câmpul muncii dar și modalitățile de atragere a forței de muncă străine de către companiile din RM; (III) în urma investigațiilor realizate au fost deduse, evidențiate și argumentate definiția și elementele contractului individual de muncă încheiat între angajatorul moldovean și un cetățean străin, conținutul și durata acestei varietăți de contract individual de muncă, precum și dosarul personal al salariatului cetățean străin angajat în cadrul companiei din RM. Și nu în ultimul rând, în urma investigațiilor realizate au fost evidențiate unele deficiențe, adică carențele existente în cadrul legal național de reglementare a muncii lucrătorilor străini pe teritoriul RM, drept urmare, fiind înaintate propuneri *de lege ferenda* care, fiind transpuse în prevederile actualei legislații a RM, ar putea oferi răspunsuri la principalele întrebări din domeniul dat, deci, ar spori eficiența la plasarea în câmpul muncii a străinilor.

Problema științifică importantă soluționată în teză, constă în abordarea multiaspectuală a cazurilor și, implicit, problemelor privind reglementarea juridică în RM a muncii străinilor pe teritoriul țării, prin prisma instrumentelor internaționale, a legislațiilor RM, României și, tangential, Austriei, **ceea ce a contribuit** la evidențierea lacunelor legislative existente în cadrul normativ moldovenesc, **în vederea** cizelării și racordării acestora la standardele internaționale actuale în domeniu.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Bazele metodologice ale prezentei cercetări constau dintr-o pluralitate prestabilită de metode, mijloace și procedee utilizate cel mai frecvent în materie juridică, și anume: metode generale (istorică, logică, sistematică, analiza, sinteza, inducția, deducția, generalizarea, abstractizarea, modelarea, analogia); metode sociologice (metoda analizei sistemice, metoda comparativă); metode juridice (metoda formal-juridică, metoda juridică comparată); metode statistice (metoda corelației, metoda documentării, metoda observației). Astfel, în special având ca scop principal, realizarea obiectivelor stabilite anterior, relatăm că am cercetat și am analizat minuțios materialul legislativ, cât și pe cel doctrinar de nivel național și internațional, și ca urmare am reușit să evidențiem o serie de idei principale ce explică și argumentează solid importanța reglementării juridice a muncii străinilor pe teritoriul RM prin aplicarea următoarelor metode concrete de cercetare:

- *metoda istorică*, utilizată în scopul stabilirii originii dreptului la muncă al cetățenilor străini în cadrul spațiului internațional;

- *metoda logică (inducția, deducția)*, instrument utilizat în scopul sintetizării opiniilor doctrinare în vederea reglementării juridice a situației ce vizează plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini pe teritoriul RM;
- *metoda comparativă*, folosită în scopul comparării cadrului legal internațional cu cel al RM la capitolul stabilirii politicilor de plasare în câmpul muncii a străinilor, garanțiilor și a altor facilități acordate cetățenilor străini de cadrul legal al RM;
- *metoda sistemică*, ne-a ajutat să prezentăm procedurile legale de acordare a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă cetățeanului străin pe teritoriul RM, în mod sistemic, astfel etapat. Toate aceste metode au fost utilizate nu izolat, ci ca un aparat metodologic complex, acestea cuprinzând cele mai moderne procedee și tehnici de cercetare.

Semnificația teoretică a prezentei teze și valoarea ei aplicativă - sunt generate mai întâi de importanța social-juridică a instituției plasării în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM pentru stabilirea relațiilor de muncă, în prezentul studiu fiind sintetizate cele mai relevante opinii și concepții doctrinare. Or, lucrarea are ca scop efectuarea unei cercetări științifico-juridice multiaspectuale, pragmatice, comparative, a principalelor probleme juridice ce țin de reglementarea juridică privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM. Astfel, această lucrare va servi, cu siguranță, ca bază de pornire în cercetare și pentru alți specialiști din domeniul dreptului muncii și nu numai. Totodată, rezultatele cercetării și concluziile teoretice formulate pot servi în procesul perfecționării legislației, la elaborarea și modificarea unor acte normative, deoarece deficiențele apărute în domeniul dat pot fi depășite doar prin reconceptualizarea teoretică a acestei instituții juridice de plasare în câmpul muncii a străinilor. Și nu în ultimul rând, rezultatele investigației pot fi utile la perfecționarea curriculei la ciclul universitar I, licență, și la ciclul II, masterat, la elaborarea cursurilor universitare de dreptul muncii.

Aprobarea rezultatelor tezei. Teza de doctorat a fost prezentată și examinată la ședința Centrului de Cercetări Juridice al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, precum și la ședința Seminarului Științific de Profil al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, USM, în cadrul cărora au fost aprobate tezele științifice de bază ale lucrării.

Publicații la tema tezei. Rezultatele științifice au fost prezentate în cadrul forurilor științifice (la conferințe științifice internaționale și naționale cu participare internațională). Totodată, rezultatele cercetărilor efectuate și-au găsit reflectarea în 12 publicații științifice ale autorului în reviste din Registrul Național al revistelor de profil și în culegeri de materiale ale conferințelor.

Structura și volumul tezei. Cercetarea făcută în cadrul tezei de doctor este divizată în Adnotare (în trei limbi), Lista abrevierilor, Introducere, care reflectă o explicațiune generală a problemei cercetate privind procedura reglementării juridice în situații de plasare în câmpul muncii a lucrătorilor străini pe teritoriul RM, ca obiect de studiu teoretic și practic, 3 capitole, Concluzii generale și recomandări, Bibliografie cu trimeri la 207 surse, 2 Anexe și CV autor, având un volum - text de baza de 157 pagini și un volum total de 180 de pagini.

Cuvintele cheie: cetățean străin, plasarea în câmpul muncii a străinilor, forță de muncă străină, fenomen migrațional, migrarea forței de muncă, inflația fluxurilor migraționale, plasarea ilegală în câmpul muncii a cetățenilor străini.

CONȚINUTUL TEZEI

Pornind de la scopul cercetării și obiectivele trasate, lucrarea a fost structurată în: introducere; un capitol introductiv, compartimente de bază - 2 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie și 2 anexe. De menționat că fiecare capitol finalizează cu câte un subcapitol (paragraf) de concluzii.

Introducerea cuprinde actualitatea și importanța problemei abordate în cadrul căreia s-a fundamentat și justificat tema aleasă, implicit, relevarea actualității și importanței problemei abordate, formularea scopului și obiectivelor tezei, ipoteza de cercetare, evidențierea gradului de noutate științifică a rezultatelor obținute, precizarea instrumentelor metodologice științifice utilizate în procesul cercetării, argumentarea semnificației teoretice și valorii aplicative a lucrării, formularea problemei științifice importantă soluționată în teză, precum și aprobarea rezultatelor cercetării.

Capitolul I (introduktiv) Caracteristica aspectelor doctrinare privind migrația și reglementarea juridică a muncii străinilor - este dedicat analizei situației legislativ-doctrinare în domeniul migrației forței de muncă și a plasării străinilor în muncă.

Subcapitolul 1.1. Factorii determinantii ai nașterii raportului juridic de muncă cu cetățenii străini. Conține o analiză amplă a lucrărilor doctrinare elaborate pe tematica plasării în câmpul muncii a străinilor. Analizând factorii determinantii a nașterii raportului juridic de muncă cu element de extranietate, observăm că în doctrină există diferite studii ce evidențiază deși tangențial principalele motive în care iau naștere raporturile juridice de muncă cu element de extranietate. Totuși fiind găsite care-va lucrări pe tematica plasării în câmpul muncii a străinilor, am constatat cu regret că în literatura de specialitate a RM, nu sunt atât de multe lucrări care ar dezvolta amplu studiile la capitolul plasării în câmpul muncii a străinilor.

Mai bine stau treburile la capitolul studiilor privind migrația forței de muncă. În RM acestuia subiect i-au acordat atenție așa savanți ca: D. Vaculovschi, V. Moșneaga, A. Luca, Gh. Duca ș.a. Astfel, inspirându-ne din studiile privind migrația forței de muncă, am reușit să oferim răspunsuri la mai multe probleme, cât și să aducem pe pasă discuțiilor alte subiecte relevante aplicabile în procedura reglementării juridice a relațiilor de muncă, la care participă în calitate de parte contractantă un cetățean străin.

Tot în acest subcapitol, au fost puse în discuție problemele privind factorii care au determinat un lucrător să migreze într-o altă țară în vederea stabilirii sale în muncă în statul primitor.

Vorbind precis în sensul factorilor ce determină încheierea unui asemenea raport juridic de muncă, putem spune că atât potrivit doctrinei cât și analizei situațiilor social-economice din mai multe țări, asemenea categorii de raporturi juridice iau naștere datorită confrunțărilor pe care le duc cetățenii care au decis să migreze în scopul muncii într-o altă țară, având calitatea de lucrător, precum: sărăcia, lipsa remunerațiilor adecvate, imposibilitatea de a se angaja la un loc de muncă bine plătit, ș.a.

Astfel, fenomenul migrației forței de muncă, subliniem, constituie primul factor care permite stabilirea unor raporturi juridice de muncă între persoane, una dintre care fiind străină jurisdicției statului pe teritoriul căruia se încheie raportul juridic de muncă.

Am mai constatat că fenomenul migrației forței de muncă străine este generat de insatisfacerea de condițiile salariale oferite de către angajatorii din statul de origine. Prezența unei asemenea probleme am descoperit-o în diferite investigații doctrinare de natură: juridică, economică, politologică și subliniem că

suntem de acord cu autorii care susțin această idee. Totodată, în cadrul prezentului subcapitol am atras atenția și asupra evenimentelor ce au avut loc pe piața forței de muncă a RM, propunând în acest sens o serie de opinii și concluzii importante.

Subcapitolul 1.2. Analiza situației legislativ-doctrinare privind reglementarea juridică de plasare a străinilor în câmpul muncii pe teritoriul spațiului european. Analizând situația legislativ-doctrinară privind reglementarea juridică a plasării străinilor în muncă pe teritoriul spațiului european, am constatat că în spațiul internațional problematica reglementării juridice a muncii străinilor cunoaște o dezvoltare deosebit de acoperitoare datorită cadrului legislativ armonios aplicabil în domeniul muncii. Pe lângă cele menționate, am constatat că doctrina românească de dreptul muncii, la capitolul reglementării muncii străinilor, este inspirată practic din cadrul legislativ european.

Astfel, investigând această problemă am constatat că în doctrina dreptului muncii românesc sunt autori care optează pentru formarea unei ramuri distincte de drept, și anume - *dreptul internațional al muncii*. Despre o asemenea abordare putem nota că aceasta ar fi una benefică și chiar, credem, salută de savanții din domeniul dreptului muncii, deoarece procedurile de reglementare juridică a muncii străinilor implică cunoașterea mai multor prevederi legislative de rigoare, în special în situațiile ce vizează plasarea străinilor în câmpul muncii european.

În ceea ce privește sfera de acoperire a cadrului legislativ european aplicabil în domeniul muncii, putem spune că acesta dispune de numeroase prescripții legislative protective, de garanție, de susținere social-juridică a oamenilor plasați în câmpul muncii, dar și a celor ce sunt în căutarea unui loc de muncă pe teritoriul UE. Tot în acest subcapitol am elucidat principalele opinii ale diferiților autori, exteriorizând ideile privind rolul și importanța principiilor fundamentale în muncă garantate lucrătorilor, inclusiv celor străini, am scos în evidență o serie de documente legislative internaționale din domeniul muncii, precum: Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO), Convențiile OIM, TFUE etc.

Subcapitolul 1.3. Abordări autohtone privind fenomenul migrației forței de muncă și aspecte de reglementare juridică a muncii străinilor pe teritoriul RM. Despre abordările autohtone privind fenomenul migrației forței de muncă și a aspectelor de reglementare juridică a muncii străinilor pe teritoriul RM, am constatat că acestei probleme în doctrina dreptului muncii autohton nu i-sa acordat atenția cuvenită, îndeosebi problemelor de reglementare juridică, fiind abordate doar superficial unele probleme ce apar în situațiile ce vizează plasarea în câmpul muncii a străinilor.

Urmare a consultării literaturii disponibile referitoare la problemele migrației forței de muncă și a reglementării juridice a muncii străinilor, am dedus că fenomenul migraționist a fost cercetat cuprinzător în doctrinele politologice și economice, investigațiile realizate în acest sens fiind prezentate de către autori sub forma comunicatelor științifice. Cât despre importanța subiectelor abordate, putem sublinia că actualitatea și necesitatea studierii lor nu a fost limitată la o simplă explicație doctrinară.

Subiectele ce țin de reglementarea juridică a muncii străinilor nu s-au bucurat de o investigație cuprinzătoare din partea savanților juriști, doar puținii dintre ei au dorit să abordeze această problemă. Mai mult, problema reglementării juridice a muncii străinilor pe teritoriul RM, la momentul actual, nu a găsit

reflectare în studii concludente, subiectul menționat rămânând a fi abordat doar în unele comunicate științifice și o teză de doctorat susținută în RM în anul 2017.

Referindu-ne la subiectul reglementării juridice privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM, susținem că acesta până în prezent rămâne fără atenție din partea doctrinei de specialitate. Toate încercările de a aduce lumină în acest domeniu, sunt expuse doar în cadrul unor comunicate științifice publicate în revistele de specialitate autohtone realizate din partea subsemnatului.

Subcapitolul 1.4. Oportunitățile de stabilire a raporturilor juridice de muncă între angajatorii din RM și cetățenii străini. Acest studiu, pentru doctrina de specialitate autohtonă constituie o abordare absolut nouă, și credem reușită, deoarece rezultatele acesteia permit o cunoaștere aprofundată a problemelor privind stabilirea raporturilor juridice de muncă afectate de elementul extranietății.

Am pus în discuție un asemenea subiect, pentru că acesta în viziunea noastră este totalmente evitat actualmente de savanți, și mai cu seamă de practicienii dreptului muncii. Cauza unei asemenea abordări, la momentul actual cu regrete nu o cunoaștem. Dar, necătând la toate situațiile de criză în domeniul forței de muncă, migrațiilor și altor probleme care pereclitează situația în RM putem spune că totuși sunt posibilități și oportunități care permit cetățenilor să muncească în RM, inclusiv și celor străini.

Elaborarea prezentului studiu, constituie rezultatul unor investigații profunde a problemelor pieței forței de muncă din RM, în procesul cărora am constatat unele modalități de aplanare a situațiilor de criză, cât și mai cu seamă posibilitățile de stabilire a unor noi relații de muncă, la care în calitate de subiecți pot participa și cetățenii străini.

Am ales să abordăm această temă, în speranța ogândirii posibilităților pe care le poate oferi măsura de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini pe teritoriul RM, atât pentru angajatori, cât și pentru cetățenii lucrători străini. În urma investigațiilor realizate am constatat că totuși există unele perspective ca un asemenea raport juridic de muncă să fie încheiat pe teritoriul RM, dar cu regret, doar în unele sfere de activitate cum ar fi: tehnologiile informaționale, farmaceutica, ș.a.

Capitolul 2. Caracteristica cadrului legislativ al RM aplicabil la plasarea în câmpul muncii a lucrătorilor străini

Subcapitolul 2.1. Analiza politicilor și a reglementărilor legislative a RM aplicabile în situația plasării în câmpul muncii a lucrătorilor străini. Cercetând politicile și reglementările legislative a RM aplicabile în situația plasării în câmpul muncii a lucrătorilor străini , am constatat că la momentul actual după abrogarea mai multor acte legislative nerezultative, cadrul legal de specialitate a devenit mult mai util și coerent practicii de stabilire a relațiilor de muncă la care participă un cetățean străin.

Vorbind despre politicile statului în domeniul migrației, azilului, menționăm că rolul major în acest domeniu îi revine documentului Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hot.Guv.RM Nr.808 din 23.11.2022 [11]. În viziunea noastră acest document, este unul deosebit de util pentru RM, în sensul politicii oficiale a statului în domeniul migrației și a azilului străinilor. În prim plan, acest document, se marchează printr-un conținut viabil conturat cu reglementările europene din domeniu. La fel, acest document credem că va fi realizat cu succes în practică, pentru că este lipsit de mai multe reglementări birocratice și inutile.

Primul act legislativ de respectarea căruia este ținut atât fiecare străin, cât și mai cu seamă un angajator din RM în cele ce vizează prezența străinilor în scop de muncă pe teritoriul RM este Legea RM Nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova [12]. Acest document este actul legislativ care definește procedura legală, pe care trebuie să o parcurgă orice străin și angajatorul lui din RM, în situațiile privind plasarea în câmpul muncii lor.

Despre legea menționată, am relatat că aceasta, oferă cele mai multe răspunsuri la întrebările privind reglementarea juridică a plasării în câmpul muncii a străinilor în RM. La fel, un rol însemnat în investigația noastră, l-a avut și doctrina românească, care a completat cele mai multe ale noastre opinii. La fel, analizând în detaliu legea menționată putem spune că, acest cadru legal, pentru a fi aplicat corespunzător din partea: angajatorilor/beneficiarilor solicitanți din RM, juriștilor practicieni, necesită inițial o analiză serioasă, și deja apoi aplicarea lui. Pe această cale, dorim să mai adăugăm că, realizarea corectă a pașilor descriși în acest cadru legal, poate fi făcută doar de către un specialist experimentat în jurisprudență, specializat mai cu seamă în problemele privind stabilirea relațiilor juridice între un angajator din RM și un lucrător străin.

Pe lângă analiza politicilor și cadrului legal al RM aplicabil în situațiile privind reglementarea legislativă a situațiilor de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini, am pus în evidență și rolul unor convenții ale OIM [13], care au abordat problematica plasării în câmpul muncii, al căror prevederi s-au reflectat în politicile statelor care au ratificat aceste acte de nivel internațional cu scopul de a garanta și organiza adecvat condițiile de muncă atât ale cetățenilor autohtoni cât și ale celor străini. În general prezentul subcapitol, ca și studiu actualmente constituie unica sursă autohtonă de informare, care permite savanților, juriștilor din domeniul reglementării muncii străinilor, să cunoască totalitatea politicilor și actelor legislative de rigoare din domeniul vizat, la care se mai alătură și recomandările noastre privind modul de aplicare a unor asemenea acte normative.

Subcapitolul 2.2. Reglementarea juridică privind obținerea dreptului de ședere provizorie în scopul prestării muncii de către un străin pe teritoriul RM. Obținerea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă, în viziunea noastră nu doar că poate fi apreciat ca un studiu de premieră, ci și un studiu soldat cu rezultate serioase.

Urmare cercetărilor realizate, putem menționa cu certitudine că obținerea dreptului de ședere provizorie în scopul muncii, de către cetățeanul străin pe teritoriul RM, este principala sarcină juridică atât a salariatului cetățean străin, cât și a angajatorului din RM care trebuie îndeplinită, întru legalizarea încadrării în muncă a străinului. Prin urmare, procedura legală privind acordarea dreptului de ședere în scopul muncii pe teritoriul RM cetățeanului străin este stabilită în Legea RM Nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova [12].

În urma cercetării subiectului ce vizează acordarea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă cetățeanului străin pe teritoriul RM, am constatat că acest subiect este reglementat multiaspectual de legiuitorul nostru. Acest fapt, la rândul său implică respectarea: unei serii de condiții, stabilirii unui spectru de garanții, drepturi și obligații a părților viitorului raport juridic de muncă, care odată fiind respectate de subiecții implicați garantează deplina valabilitate a unui asemenea raport juridic cum este cel de muncă, afectat la rândul său de elementul extranietății.

Acordarea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă cetățeanului străin este garantat de prevederile Constituției RM [14], care admite plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini, cu tot volumul de drepturi și obligații, ca și în cazul salariaților autohtoni, cu unele excepții stabilite pentru apatrizi.

La fel dreptul de ședere în scop de muncă, acordat cetățeanului străin de către autoritățile al RM a fost analizat cu trimitere la opiniile doctrinare culese atât din doctrina de specialitate moldavă, cât și cea internațională, fapt pentru care credem că am reușit să stabilim locul unui asemenea compartiment în cadrul ramurii dreptului muncii.

Subcapitolul 2.3. Analiza listei de documente ce trebuie prezentate de către străin autorităților și angajatorului beneficiar solicitant din RM pentru legalizarea plasării sale în câmpul muncii. Pentru acordarea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă cetățeanului străin pe teritoriul RM, am analizat detaliat: Lista de documente necesare a fi prezentate de către străin autorităților și beneficiarului solicitant din RM pentru legalizarea plasării sale în câmpul muncii.

Lista de acte necesare cetățeanului străin, pentru angajarea sa în câmpul muncii moldav este una exhaustivă fiind prevăzută art.43² alin.(2) din Legea RM nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova [12]. Odată fiind colectate și perfectate documentele solicitate de legea menționată, beneficiarul solicitant, ori mai fiind și numit angajatorul din RM, este obligat să depună setul de acte la autoritatea competentă pentru străini care în RM este- Inspectoratul General pentru Migrație MAI RM [15]. Urmare prezentării pachetului de acte solicitat de legiuitor, strănului îi va fi acordat permisul privind ședere provizorie în scop de muncă pe teritoriul RM. În această ordine de idei, menționăm că lista de acte ce trebuie să fie prezentate de către cetățeanul străin în scopul angajării sale în RM, instituie o serie de legături sociojuridice între statul RM și cetățeanul străin, necesare pentru admisibilitatea cetățeanului străin pe teritoriul RM în scopul muncii lui.

Subcapitolul 2.4. Modalități de atragere a forței de muncă străine de către companiile din RM..

În conținutul prezentului subcapitol al lucrării noastre am pus în evidență principalele: modalități, tactici și platforme de care pot face uz atât angajatorii din RM, prin intermediul serviciilor lor de resurse umane, companiile de recrutare, la care pot apela angajatorii din RM în scopul satisfacerii nevoilor lor de personal, inclusiv și cel din străinătate. În principal, am accentuat atenția asupra curentelor stabilite de doctrina managementului resurselor umane, punând în evidență unele idei, de care este ținut angajatorul să le respecte întru atragerea și organizarea adecvată a recrutării candidaților potriviți, inclusiv a celor străini.

La fel în prezentul compartiment am pus în evidență utilizarea rețelei de socializare de afaceri LinkedIn [16] care, pentru piața muncii de nivel internațional, constituie o valoroasă sursă de căutare a locurilor de muncă vacante, și a candidaților potriviți, precum și alte chestiuni ce pot fi utile în legătură cu activitatea profesională a salariaților.

Pe lângă cele menționate, și în speranța dezvoltării pieței forței de muncă din RM, pentru prima dată în doctrina dreptului muncii autohton, am scos în evidență domeniile de activitate de perspectivă ale țării noastre, în cadrul cărora pot fi plasați în muncă inclusiv și cetățenii străini.

Capitolul 3 Caracteristica generală a contractului individual de muncă încheiat între angajatorul din Republica Moldova și cetățeanul străin.

Subcapitolul 3.1. Definiția și elementele contractului individual de muncă încheiat între angajatorul moldovean și un cetățean străin. Analizând definiția și elementele contractului individual de muncă încheiat între angajatorul moldovean și un cetățean străin, menționăm că am reușit să punem în evidență principalele opinii expuse atât de cercetătorii doctrinei dreptului muncii moldav, cât și a celei române. În cadrul prezentului subcapitol, au fost scoase în evidență cele mai importante elemente constitutive pe care trebuie să le ea în considerare părțile viitorului contract individual de muncă, în faza plășării în muncă pe teritoriul RM a unui cetățean străin.

Acest subcapitol, nu doar că conține explicațiunea și definirea doctrinară clară a elementelor constitutive a contractului de muncă la care ca parte participă un cetățean străin, ci și mai include o varietate de recomandări practice pentru specialiștii din domeniul documentării relațiilor juridice de muncă. O asemenea abordare până în prezent nu am putut constata în lucrările savanților noștri, și de aceea iarăși considerăm că aceasta este una cu titlu de noutate atât pentru practica cât și doctrina de specialitate.

Subcapitolul 3.2. Conținutului contractului individual de muncă încheiat între angajatorul din Republica Moldova și un cetățean străin - constituie o altă problemă asupra căreia ne-am concentrat atenția.

Conținutul unui asemenea contract de muncă este predictat în mare parte nu de prevederile Codul muncii RM [17] ca de obicei, ci de Legea RM nr.200 din 16.07.2010 [12], Legea RM nr.274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în RM [18].

Analizând în detaliu prevederile actelor legislative menționate, am constatat că legiuitorul moldav acordată atenție deosebită clauzelor ce vizează: salarizarea muncii salariatului cetățean străin; securitatea și sănătatea în muncă; condiții de cazare; cheltuielile tur-retur ale salariatului cetățean străin etc. Conform aspectelor stabilite de legiuitor, relatăm că legiuitorul moldav a stabilit angajatorilor din RM obligația de a acorda o atenție mai sporită clauzelor contractului de muncă ce se încheie cu un apatrid; el trebuie să-i explice la modul și condițiile de organizare a muncii în cadrul unității în care intenționează să fie angajat; condițiile privind desfacerea contractului de muncă, cu enumerarea motivelor ce au declanșat acest proces.

Am ales pentru cercetare contractul individual de muncă cu element de extranietate, întrucât conținutul acestuia ne-a determinat să studiem legislația din domeniu în conexiune cu prevederile unui șir de normative internaționale din sfera muncii. Din aceasta am încercat să aducem practicienilor, răspunsuri la o serie de întrebări.

Subcapitolul 3.3. Durata contractului individual de muncă încheiat între angajatorul din Republica Moldova și un cetățean străin: a constituit un subiect aparte, deoarece din punctul de vedere al cetățeniei străinul nu are nici o legătură juridică cu RM. În acest sens nici Codul muncii RM [17], nici alte acte legislative aplicabile plasării în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM nu prevăd interzicerea de a încheia contracte individuale de muncă pe durată nedeterminată cu cetățenii străini.

Dar dacă ne referim la durabilitatea dreptului de ședere provizorie acordat cetățeanului străin în scopul muncii care se oferă pe o perioadă de un an de zile conform prevederilor Legii RM Legea RM nr.200 din 16.07.2010, considerăm că acest contract trebuie inclus în categoria celor limitate, adică încheiate pe o durată determinată.

Așadar, în conținutul prezentului compartiment am pus în evidență argumentele și aspectele juridice ce vizează oportunitatea încheierii acestui contract de muncă.

Subcapitolul 3.4. Dosarul personal al salariatului cetățean străin angajat în cadrul companiei din RM. Un compartiment nou pentru doctrina dreptului muncii moldovenesc l-a constituit analiza dosarului personal al salariatului cetățean străin angajat în cadrul companiei din RM. Cercetarea acestui subiect, până în prezent nu și-a găsit reflectare în lucrările de specialitate, de aceea la acest subiect noi ne-am exprimat propria noastră viziune cu privire la modalitatea de alcătuire a dosarului personal al salariatului și la documentele necesare încheierii contractului individual de muncă, la care participă în calitate de parte contractantă un salariat cetățean străin. În procesul analizei modului de alcătuire a dosarului personal al salariatului cetățean străin în RM, am atenționat asupra necesității prezentării unor acte de către salariatul străin și am constatat lipsa unor acte ce ar trebuie să fie reglementate de Codul muncii RM [17].

Așadar, dacă e să privim per ansamblu prezenta teză de doctorat, conținutul acestora reflectă fără precedent pentru doctrina autohtonă o serie de răspunsuri la întrebări care până în prezent se aflau sub tăcere.

Concluzii generale și recomandări – sunt expuse în compartimentul final, într-o ordine logică consecutivă, concluziile formulate ca rezultat al cercetării realizate și propunerile de rigoare pentru soluționarea problemelor constatate, cu evidențierea măsurii în care au fost atinse obiectivele de cercetare științifică și descrierea contribuțiilor personale.

Bibliografia cuprinde suportul documentar și doctrinar al tezei, fiind constituită din 207 surse științifice, normative și de altă natură, inclusiv publicațiile proprii.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Urmare a cercetărilor efectuate **rezultatele științifice noi obținute** și-au găsit reflectare în: elaborarea unei analize științifico-juridice multiaspectuale al unuia dintre compartimentele dreptului muncii ce vizează reglementarea juridică privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM, atât prin prisma studiilor doctrinare, cât și a cadrului legal de nivel național, iar în concret: - analiza doctrinei de dreptul muncii și de drept internațional public de nivel național și internațional, unde au fost analizate studiile savanților care au abordat aspectul plasării și reglementării juridice a muncii cetățenilor străini, încadrați în muncă pe teritoriul țărilor UE, și în alte țări ce au prezentat interes pentru societatea actuală; - prezentarea și cercetarea cadrului legislativ de nivel internațional, cu scopul de a stabili legăturile juridice fundamentale privind drepturile la muncă ale cetățenilor străini pe teritoriul altor state, preponderent în statele UE cât și în RM; - studierea și analiza politicilor de plasare în câmpul muncii a străinilor adoptate de RM; - a fost identificată reglementarea juridică privind dobândirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă de către cetățeanul străin pe teritoriul RM; - definirea conținutului contractului individual de muncă încheiat de către angajatorul sau beneficiarul solicitant din RM și un cetățean străin; - evidențierea particularităților, elementelor și conținutului acestuia.

Reieșind din totalitatea cercetărilor realizate și luând în considerare faptul că obiectivele tezei au fost realizate, iar problema științifică formulată, importantă din punct de vedere al cercetării teoretice și al evaluărilor practice, a fost demonstrată prin raportare la ipoteza cercetării, ajungem să prezentăm următoarele **concluzii generale**:

1. Dezvoltând investigațiile asupra acestui subiect, s-a constatat că raportul juridic de muncă ia naștere între un cetățean străin, în calitate de lucrător, ca parte contractantă, care a decis să migreze din țara sa de origine. Raportul juridic de muncă, afectat la rândul său de elementul extraneității prin prezența în calitate de parte contractantă a unui cetățean străin, pe teritoriul altui stat, nu este atât de mult cercetat în doctrina dreptului muncii autohton, cum ne-am fi dorit noi. Datorită acestei constatări, conchidem că investigația realizată permite totalmente atât savanților, cât și juriștilor să acumuleze o varietate de cunoștințe serioase referitoare la raportul juridic de muncă ce are ca element definitoriu - extraneitatea unei părți contractante.

2. Urmare a consultării literaturii disponibile referitoare la problemele migrației forței de muncă și a reglementării juridice a muncii străinilor, am dedus că fenomenul migraționist a fost cercetat cuprinzător în doctrinele politologice și economice, investigațiile realizate, în acest sens, fiind prezentate de către autori sub forma comunicatelor științifice. Cât despre importanța subiectelor abordate, putem sublinia că actualitatea și necesitatea studierii lor nu a fost limitată la o simplă explicație doctrinară, ci mai degrabă a constituit ca și rezultat final un studiu corect, multiaspectual și interdisciplinar, soldat cu o serie de răspunsuri importante pentru, doctrinari, juriști ș.a;

3. Printre elementele de bază care caracterizează totalmente raportul juridic de muncă, s-a scos la iveală ideea conform căreia *fenomenul migrației forței de muncă străine este generat de insatisfacerea de condițiile salariale oferite de către angajatorii din statul de origine*. Prezența unei asemenea probleme am

descoperit-o în diferite cercetări doctrinare de natură: juridică, economică, politologică și subliniem, că în acest context, ne raliem autorilor care susțin această idee;

4. Analizând situația legislativ-doctrinară privind reglementarea juridică a plasării străinilor în muncă pe teritoriul european, constatăm că în spațiul internațional, cât la nivelul Uniunii Europene problematica reglementării juridice a muncii străinilor beneficiază de o dezvoltare amplă, datorită unui cadru legislativ armonizat și bine structurat în domeniul muncii. Totodată, s-a observat că doctrina românească în dreptul muncii, în ceea ce privește reglementarea muncii străinilor, se inspiră în mare măsură din legislația europeană. Având scopul de a cerceta profund problema migrației forței de muncă, cât și reglementarea juridică a acestei categorii de relații juridice, am ajuns la concluzia, că în doctrina dreptului muncii românesc sunt autori care optează pentru formarea unei ramuri distincte de drept, și anume dreptul internațional al muncii. Susținem o asemenea abordare. Aceasta ar fi una benefică deoarece procedurile de reglementare juridică a muncii străinilor implică cunoașterea mai multor prevederi legislative de rigoare, în special în situațiile ce vizează plasarea străinilor în câmpul muncii în țările UE;

5. În cele ce vizează sfera de acoperire a Acquis-ului UE aplicabil în domeniul muncii, putem spune că acesta dispune de numeroase prescripții legislative protective, de garanții, de susținere social-juridică a oamenilor plasați în câmpul muncii, dar și a celor ce sunt în căutarea loc de muncă pe teritoriul UE. De asemenea s-a elucidat principalele opinii ale diferiților autori, exteriorizând ideile privind rolul și importanța principiilor fundamentale în muncă garantate lucrătorilor, inclusiv celor străini. Ca urmare a cercetărilor efectuate s-a scos în evidență o serie de documente legislative internaționale din domeniul muncii, precum: DUDO, Convențiile OIM. TFUE, care pot servi ca temelie de competență și modificare a legislației naționale etc;

6. Apreciind calitatea cercetărilor doctrinare efectuate, putem conchide că elaborarea lucrării este rezultatul unor investigații a problemelor pieței forței de muncă, în special, a neclarităților constatate în cadrul legal autohton ș.a., realizate în virtutea analizei slabe anterioare a pieței forței de muncă a RM, și în speranța oglindirii posibilităților pe care le poate oferi măsura de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini pe teritoriul RM, atât pentru angajatori, cât și pentru cetățenii lucrători străini;

7. Totodată, pe lângă investigațiile menționate, am constatat că totuși există unele perspective ca raportul juridic de muncă afectat de elementul extranietății să fie încheiat pe teritoriul RM, dar cu regret, doar în unele sfere de activitate cum ar fi: tehnologiile informaționale, farmaceutica, deoarece acestea oferă condiții și remunerații destul de serioase;

8. Cercetând cadrul legal și politicile sociale ale RM aplicabile în situația plasării în câmpul muncii a străinilor, am constatat că acest compartiment al legislației RM este unul modest. Astfel în acest sens, în ultimii ani la nivel legislativ au fost adoptate: Hotărârea Guvernului RM nr.736 din 10.06.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), în temeiul căreia RM își promovează politica socială privind migrația, în special pe cea ce se referă la muncă; Hotărârea Guvernului RM nr.115 din 31.01.2018 cu privire la aprobarea Listei ocupațiilor prioritare. Deci, având ca temelie actele menționate, constăm că în ultima perioadă RM, promovează tot mai mult o politică de parteneriat în sfera muncii cu scopul de a plasa străinii

în câmpul muncii moldav din cauza insuficienței resurselor umane autohtone, necesare întru ocuparea locurilor vacante, în special a celor ce necesită înaltă calificare. Iar, la moment, documentele de bază care reglementează procedura de plasare în câmpul muncii a străinilor sunt: Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hot.Guv.RM Nr.808 din 23.11.2022, Legea RM Nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, Legea RM nr.274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în RM;

9. Pe lângă cadrul legal autohton, am structurat și scos în evidență rolul unor convenții ale OIM, care au abordat problematica plasării în câmpul muncii, al căror prevederi s-au reflectat în politicile statelor care au ratificat aceste acte de nivel internațional cu scopul de a garanta și organiza adecvat condițiile de muncă atât ale cetățenilor autohtoni cât și ale celor străini;

10. Despre reglementarea juridică privind obținerii dreptului de ședere în scopul muncii de către lucrătorul străin pe teritoriul RM, putem afirma cu certitudine că obținerea acestui drept de către cetățeanul străin pe teritoriul RM, constituie - principala sarcină juridică atât a salariatului cetățean străin, cât și a angajatorului/beneficiarului solicitant din RM, care trebuie îndeplinită, întru legalizarea încadrării în muncă a străinului. Totodată, cu prilejul studierii acestui subiect, am constatat că acest subiect este reglementat multiaspectual impunând, la rândul său, subiecților o serie de condiții și, respectiv, garanții de ordin facilitar, stabilite lucrătorului străin, urmare calificării lui profesionale înalte. Acordarea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă cetățeanului străin este garantat de prevederile Constituției RM, care admite plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini, cu tot volumul de drepturi și obligații, ca și în cazul salariaților autohtoni, cu unele excepții stabilite pentru apatrizi;

11. Referitor la lista de acte necesare cetățeanului străin, pentru angajarea sa în câmpul muncii moldav, găsim că aceasta este una exhaustivă fiind prevăzută Legea RM Nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;

12. Un compartiment mai nou pentru doctrina și practica angajării cetățenilor străini în RM îl prezintă opiniile, privind modalitățile de atragere a forței de muncă străine în cadrul companiilor din RM. Analizând acest subiect exhaustiv constatăm că angajatorii au la îndemâna mai multe modalități de selecție a personalului, printre care enumerăm: serviciile lor de resurse umane, companiile de recrutare, cât și o varietate de platforme electronice care oferă posibilitatea de a găsi personal calificat. Prin urmare, acest subiect a fost pus de noi în discuție, deoarece odată fiind atent analizat și gestionat corespunzător de către angajatorii din RM, acesta le poate aduce rezultate însemnabile în activitatea întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor gestionate de conducători;

13. Analizând complexitatea opiniilor doctrinare și reieșind din scopurile noastre urmărite în prezenta teză de doctorat, considerăm că actualmente nu putem constata o opinie unitară și unanim recunoscută de toți savanții dreptului muncii ca și una universală, a contractului individual de muncă afectat de elementul extranietății, abordarea acesteia rămânând a fi o sarcină individuală. Dar necătând la toate maximele, am oferit și noi definiția proprie pe care o considerăm una exhaustivă și acoperitoare, care, socotim, trebuie să fie inserată în art.3 din Legea RM nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, cu următorul conținut: „*raportul juridic de muncă afectat de elementul extranietății* –

constituie un act juridic, care se încheie dintre un angajator/beneficiar solicitant din RM și un cetățean străin, în vederea prestării muncii din partea cetățeanului străin pe teritoriul RM, conținutul acestui raport fiind formulat în conformitate cu prevederile prezentei legi, Codului muncii RM și Regulamentului intern al acelei companii unde urmează să își desfășoare munca străinul”. În opinia noastră, o asemenea definiție este necesară, pentru că ea nu doar explică pentru doctrinari ce este raportul juridic de muncă afectat de elementul extraneității, dar și asigură aplicarea corectă în practică a prevederilor Legii menționate.

14. Investigațiile noastre referitoare la conținutul contractului individual de muncă, în viziunea noastră pentru prima dată în doctrina autohtonă, pot fi recunoscute drept cele mai profunde și concrete. Pe această cale evidențiem că am scos la iveală mai multe întrebări, punând accentul tot mai serios pe particularitățile contractului individual de muncă ce se încheie de către un cetățean străin și un angajator din RM. Actualmente putem spune că un asemenea subiect nu a cunoscut o abordare corespunzătoare în doctrina dreptului muncii moldovenesc;

15. Și nu în ultimul rând, pentru prima dată pentru doctrina națională a dreptului muncii a RM a fost scos în evidență și explicat exhaustiv subiectul - dosarului personal al salariatului cetățean străin angajat în cadrul unei companii din RM. Cercetarea acestui subiect până în prezent, ca și multe altele cercetate în prezenta lucrare, nu și-a găsit reflectare în lucrările de specialitate, de aceea la acest subiect noi ne-am exprimat propria noastră viziune cu privire la modalitatea de alcătuire a dosarului personal al salariatului. În procesul analizei modului de alcătuire a dosarului personal al salariatului cetățean străin în RM, am atenționat asupra *necesității prezentării unor acte de către salariatul străin și am definit lipsa unor acte ce ar trebuie să fie reglementate de Codul muncii RM.*

Acestea, dar și alte concluzii formulate pe deplin și în totalitate se regăsesc dezvoltate și argumentate în conținutul cercetării. Totodată, acestea mai sunt reflectate în lucrările științifice ale autorului prezentei teze, evidențiate în bibliografie, al căror conținut a fost diseminat și reflectat în capitolele de bază ale tezei.

Contribuțiile personale ale autorului la soluționarea problemei investigate în lucrare și-au găsit materializarea prin desimnarea sub formă de comunicări la diferite conferințe și simpozioane științifice naționale și/sau internaționale din RM, dar și publicarea articolelor în diferite culegeri și reviste. În special, contribuțiile personale ale autorului la soluționarea problemei investigate în teză și-au găsit materializarea prin - (1) identificarea și aducerea în circuitul științific juridic național a lucrărilor doctrinarilor din RM și România, care în mare parte nu au fost supuse unei analize și evaluări științifice ample. Grație cercetărilor efectuate de autorul tezei, sperăm că mai mulți autori vor atrage atenția și vor iniția cercetări orientate spre valorificarea lucrărilor citate. (2) Formularea și realizarea unor obiective originale ale cercetării, obiective care anterior nu au fost abordate în doctrina juridică a dreptului muncii.

Soluționarea problemei științifice importante a constat în abordarea multiaspectuală a cazurilor și, implicit, problemelor privind reglementarea juridică în RM a muncii străinilor pe teritoriul țării, prin prisma instrumentelor internaționale, a legislațiilor RM, României și, tangential, Austriei, *ceea ce a contribuit* la evidențierea lacunelor legislative existente în cadrul normativ moldovenesc, *în vederea* cizelării și racordării acestora la standardele internaționale actuale în domeniu. Ca rezultat a problemei științifice soluționate, *sub aspect teoretic*, urmare a cercetărilor efectuate, a consultării doctrinei și legislației autohtone și a altor țări,

având în considerare varietatea de concluzii și constatări realizate în urma investigației noastre, estimăm oportun să formulăm **recomandări generale** viabile întru a atribui caracter empiric prezentului studiu.

1. Dacă e să analizăm doctrina autohtonă, *sub aspect teoretic* constatăm că actualmente subiectul reglementării juridice a muncii cetățenilor străini pe teritoriul RM este cercetat la limita minimă, fapt pe care îl considerăm unul inadmisibil mai cu seamă într-un stat care se află la etapa dezvoltării și aderării la Uniunea Europeană. Pe această cale considerăm că ar fi binevenită implicația Guvernului RM cu proiecte/granduri prin realizarea cărora mai cu seamă savanții autohtoni din domeniul dreptului muncii, vor îmbogăți constant doctrina autohtonă cu studii monografice de valoare, cât și alte cercetări valoroase;

2. *Sub aspect practic*, o problemă care în viziunea noastră necesită a fi urgent înlăturată ar fi – restabilirea prevederilor conținute în Legea RM nr.180 din 10.07.2008 cu privire la migrația de muncă. Deci, ne asumăm curajul de a formula propunerea de întoarcere pe rol a acestei legi. Or, cu toate că ea a fost abrogată, considerăm că legiuitorul nostru ar trebui să reintroducă reglementările conținute în acest act normativ, deoarece având în considerare că actualmente el a comasat și introdus majoritatea textelor ce anterior făceau parte din Legea RM nr.180 din 10.07.2008 cu privire la migrația de muncă, în actuala Legea RM nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în RM, considerăm că totuși o asemenea abordare nu este tocmai una reușită;

3. Sub același aspect practic, reieșind din reglementările legale aplicabile în domeniul migrației forței de muncă, plasării în câmpul muncii a străinilor, considerăm că totuși în RM o asemenea procedură este deosebit de birocratică. O asemenea concluzie o putem deduce din faptul că, angajatorul din RM, dacă se găsește nevoit să caute personal, inclusiv și să parcurgă la procedura atragerii a forței străine de muncă acesta se face obligat să acumuleze mai multe acte și să le prezinte ANMFO. În viziunea noastră, chiar și cu prezența Ghișului unic, procedura birocratică nu este evitată. Astfel, pe această cale considerăm că, odată ce toate procedurile sunt trecute la modul digital, o asemenea povară ar trebui rezolvată prin crearea unui formular digital, care va fi completat de angajatorul moldovean;

4. O altă recomandare, pe care o considerăm vitală pentru cercetarea noastră vizează- cuantumul remunerării salariaților străini. În opinia noastră, cuantumul remunerării salariatului cetățean strain, în volumul salariului mediu pe economie, după părerea noastră, mai cu seamă pentru lucrătorii necalificați, sau cei care dispun de o calificare mai rară, nu este unul benefic. În viziunea noastră, salarizarea muncii lucrătorilor străini, trebuie realizată proporțional rezultatelor în muncă pe care aceștia le aduc angajatorului moldav. Astfel, o asemenea abordare credem nu că doar va spori eficiența muncii prestate de salariații cetățeni străini, ci și va întări disciplina muncii.

5. Dacă e să analizăm lista pe care a propus-o legiuitorul nostru, prin care a definit profesiile de care au nevoie angajatorii autohtoni, găsim iarăși gafe serioase, credem că din motiv că profesiile definite sunt trecute prin generalizări. Astfel, *ca propunere* găsim relevant să fie introdus la nivel de Guvern un formular, iarăși digital prin intermediul căruia fiecare angajator să își exprime necesitățile sale în forță de muncă;

6. În calitate de recomandare vitală pe care credem că trebuie să o realizeze Republica Moldova ca și stat pe plan european în vederea promovării pieței forței de muncă autohtone, ar fi promovarea unui set de politici, prin intermediul cărora ar facilita așa domenii ca: agricultura, medicina, producerea

produselor de primă necesitate, sociologia, cât și alte domenii care la momentul actual în RM cunosc o ascendență deosebită.

În concluzionarea prezentei lucrări menționăm că piața forței de muncă, mai cu seamă cea autohtonă actualmente cunoaște decalaje serioase, și grație acestui fapt, considerăm necesară implicația atât a organelor statului cât și a antreprenorilor locali în vederea facilitării și creșterii tot mai abundente a economiei Republicii Moldova.

Sugestii privind potențialele direcții de cercetare legate de tema abordată. În legătură cu faptul că tema supusă investigațiilor, este un subiect deosebit de complicat atât ca și studiu doctrinar, cât și mai cu seamă jurisprudențial, în procesul de elaborare a prezentei teze, au fost identificate unele direcții de cercetare de perspectivă, care ar prezenta interes atât din punct de vedere teoretic, cât și din punct de vedere practic, cum ar fi:

- Elementele și factorii determinatorii ai nașterii raportului juridic de muncă cu element de extranietate;
- Atitudinile și mentalitățile migranților în facilitarea reînțoarcerii și reintegrării migranților pentru muncă în Moldova;
- Fenomenul migrației de muncă în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

1. **FURCULIȚA**, Andrei. Elementele și factorii determinatorii ai nașterii raportului juridic de muncă cu element de extranietate, În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale UCCM, cu genericul: „Dezvoltarea inovativă, colaborativă, incluzivă a cooperativelor: teorie, practică, perspective”. Vol.I. Chișinău, 2018. pp.266-271. ISBN 978-9975-3272-5-1 [online]. Disponibil: <http://conference2018.uccm.md/images/docs/conf2018/VOL%201%20%20Conferinta%20UCCM%202018.pdf>
2. **VACULOVSCHI**, Dorin. Migrație și dezvoltare: aspecte socioeconomice. Manual.OIMMM. Chișinău: Ed.”Tipografia Foxtrot”, 2017, 228 p. ISBN 978-9975-89-074-8.
3. **MOȘNEAGA**, Valeriu. Migrație și dezvoltare: aspecte politico-juridice: Manual. Org.Intern. pentru Migrațiune, Misiunea în Moldova.Chișinău: Ed: Tipogr.” Foxtrot “, 2017, 120 p. ISBN 978-9975-89-075-5.
4. **LUCA**, Ala. Reglementarea migrației forței de muncă la nivel internațional și national. Teza de doctor în drept. Chișinău: Universitatea de Stat din Moldova, 2016. [online]. Disponibil: http://www.cnaa.md/files/theses/2016/50114/luca_ala_thesis.pdf.
5. **DUCA**, Gheorghe. Problemele migrației în vizorul comunității științifice internaționale. În: Migrație, diaspora, dezvoltare: Noi provocări și perspective / Inst. de Cercet. Juridice și Politice al Acad. de Științe a Moldovei.Coord.: Victor Moraru; resp. ed.: Victor Juc, Ecaterina Deleu. Chișinău: S. n., 2016 (Tipografia-Sirius). (Seria „Migrația: probleme și oportunități”). p.9-19. ISBN 978-9975-57-219-4 [online]. Disponibil: <http://icjp.asm.md/sites/default/files/publicatii/migratia.pdf>.
6. **RAVENSTEIN**, E.G. The Laws of Migration. Journal of the royal Statistical Society. 1885, Vol. 48, pp. 167-227, În: GUCEAC, Ion. Fenomenul migrației în conținutul reglementărilor juridice. Migrație, diaspora, dezvoltare: Noi provocări și perspective / Inst. de Cercet. Juridice și Politice al Acad. de Științe a Moldovei.Coord.: Victor Moraru; resp. ed.: Victor Juc, Ecaterina Deleu. Chișinău: S. n., 2016 (Tipografia-Sirius). (Seria „Migrația: probleme și oportunități”). ISBN 978-9975-57-219-4 [online]. Disponibil: <http://icjp.asm.md/sites/default/files/publicatii/migratia.pdf>.
7. **POPESCU**, Andrei. Dreptul internațional al muncii. București: C.H. Beck, 2006, 398 p. ISBN 978-973-11-5002-4.
8. **LARION**, Alina-Paula. Cooperarea statelor la nivel internațional în vederea realizării drepturilor fundamentale la muncă. Teza de doctor în drept. Chișinău: AȘM.,2016. [online]. Disponibil: http://www.cnaa.md/files/theses/2016/24586/alina-paulalarion_thesis.pdf.
9. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Versiune consolidată) pp. 65-66 [online].Disponibil:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>.
10. **FURCULIȚĂ**, Andrei. *Cetățenii străini cu drept de muncă pe teritoriul Republicii Moldova care au statut de lucrători imigranți și nu cad sub incidența legii* . În: Materiale ale Conferinței științifico-practice cu participare internațională realizate în cadrul Academiei de Administrare Publică cu genericul: „Teoria și practica administrării publice”, 19.05.2017, Chișinău, 2017, p. 327-330.

11. Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hot.Guv.RM Nr.808 din 23.11.2022. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.10-12 din 19.01.2023.

12. Legea RM Nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.179-181 din 24.09.2010.

13. Conventia OIM nr. 122/1964 privind politica de ocupare a forței de munca. Ratificată de RM prin Hot.Parl.RM nr.593-XIII din 26.09.1995, în vigoare pentru RM din 12.08.1997. Publicat în ediția “Tratate Internaționale” vol. 10 [online]. Disponibil: <http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Domenii/Relatii%20bilaterale-organizatii/Conventii-OIM/122.pdf>.

14. Constituția Republicii Moldova (cu modificările ulterioare). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.1 din 12.08.1994.

15. Inspectoratul General pentru Migrație MAI RM. Prezentare: <https://igm.gov.md/ro/content/prezentare-igm>.

16. LinkedIn. <https://www.linkedin.com/home> (accesat la 14.01.2024).

17. Codul muncii al RM. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.159-162 din 29.07.2003.

18. Legea RM nr.274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în RM. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.48 din 13.03.2012.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

1. FURCULIȚĂ, Andrei. *Migrantul ca subiect al raporturilor de muncă* // În: „Teoria și practica administrării publice, Materiale ale conferinței științifico-practice cu participare internațională”. – Chișinău, 2013, p. 327-330.
2. FURCULIȚĂ, Andrei. *Cadrul instituțional privind ocuparea forței de muncă în Republica Moldova din perspectivă e- și imigrațională* // În: „Teoria și practica administrării publice, Materiale ale conferinței științifico-practice cu participare internațională”. – Chișinău, 2014, p. 260-265.
3. FURCULIȚĂ, Andrei. *Accesul străinilor pe piața forței de muncă* // În: „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice. Materiale ale conferinței științifico-practice cu participare internațională”. – Chișinău, 2015, p. 122-127.
4. FURCULIȚĂ, Andrei. *Complexitatea raportului juridic de muncă cu implicarea străinilor în calitate de subiecți. Atipicul raportului de muncă imigrațional* // În: „Revista Națională de Drept”, nr. 10 (180). – Chișinău, 2015, p. 76-82.
5. FURCULIȚĂ, Andrei. *Detașarea în cadrul raporturilor de muncă din sectorul public* // În: „Materiale ale conferinței științifico-practice ale Academiei de Administrare Publice”. - Chișinău, 2015, p. 241-253.
6. FURCULIȚĂ, Andrei (în coautorat). *Natura juridică plurivalentă a „detașării” în cadrul raporturilor de muncă* // În: „Administrarea publică”, Revistă metodico-științifică trimestrială, nr. 4 (88), octombrie - decembrie 2015, Chișinău, p. 43-50.
7. FURCULIȚĂ, Andrei (în coautorat). *Lipsa în activitatea angajatorului a forței de muncă calificate ce nu poate fi asigurată din resursele umane autohtone: teme legal pentru angajarea în muncă a străinilor* // În: „Administrarea publică”, Revistă metodico-științifică trimestrială nr. 4 (92), Categoria C, decembrie 2016, Chișinău, p. 38-52.
8. FURCULIȚĂ, Andrei. *Cetățenii străini cu drept de muncă pe teritoriul Republicii Moldova care au statut de lucrători imigranți și nu cad sub incidența legii* // În: Materiale ale Conferinței științifico-practice cu participare internațională realizate în cadrul Academiei de Administrare Publică cu genericul: „Teoria și practica administrării publice”, 19.05.2017, Chișinău, 2017, p. 327-330.
9. FURCULIȚĂ, Andrei. *Statutul juridic al străinilor pasibili de a accede pe piața forței de muncă din R. Moldova* // În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale din 21-22 septembrie 2017 realizate în cadrul Universității Cooperatist Comerciale din Moldova (UCCM) cu genericul „Dezvoltarea relațiilor comerciale din perspectiva integrării economice a Republicii Moldova în circuitul economic internațional”, vol. I, Chișinău, 2017, p. 168-172.
10. FURCULIȚĂ, Andrei. *Elementele și factorii determinatorii ai nașterii raportului juridic de muncă cu element de extranietate. În: Dezvoltarea inovativă, colaborativă, incluzivă a cooperativelor: teorie, practică, perspective: Conferința științifico-practică internațională*, Ed. 1, 13-14 septembrie 2018, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Univ. Cooperatist-Comercială din Moldova, 2018, V.1, pp. 266-271. ISBN 978-9975-3272-5-1.

11. FURCULIȚĂ, Andrei. Aspecte doctrinare privind reglementarea juridică a muncii străinilor în cadrul spațiului european. In: *Consolidarea administrației publice locale și perspectivele Europene ale Republicii Moldova: conferință științifico-practică internațională*, 23 noiembrie 2018, Chișinău. Chișinău: Tipogr. Garomont Studio, 2018, pp. 155-166. ISBN 978-9975-134-20-0.

ADNOTARE

**FURCULIȚĂ, Andrei „Reglementarea juridică privind plasarea în câmpul muncii a străinilor”,
teză de doctor în drept, Chișinău, 2025**

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 207 titluri, 2 anexe, 157 pagini de bază. Rezultatele obținute sunt publicate în 11 lucrări științifice.

Cuvinte cheie: cetățean străin, plasarea în câmpul muncii a străinilor, forță de muncă străină, fenomen migrațional, migrarea forței de muncă, inflația fluxurilor migraționale, plasarea ilegală în câmpul muncii a cetățenilor străini.

Domeniul de studii: specialitatea 553.05 – Dreptul muncii și protecției sociale.

Scopul lucrării: constă în realizarea unei cercetări aprofundate a situațiilor ce reclamă necesitatea plasării în câmpul muncii a cetățenilor străini și a modalităților de reglementare juridică ce se aplică în cazurile de încheiere a raporturilor juridice dintre aceste persoane și angajatorii autohtoni prin prisma instrumentelor internaționale, a legislației naționale și a opiniilor doctrinare.

Obiectivele cercetării: obiectivele de bază ale prezentului studiu constau în următoarele: analiza doctrinei de specialitate și a lucrărilor care au abordat problemele privind angajarea cetățenilor străini pe teritoriul altor state, analiza cadrului legislativ al RM aplicabil în situațiile referitoare la plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini, analiza drepturilor și obligațiilor în sfera muncii a angajatorului moldovean în cazul încadrării cetățenilor străini, definirea noțiunii de cetățean –lucrător străin, analiza multiaspectuală a contractului individual de muncă cu element de extranietate ce se încheie de către angajatorul autohton cu un cetățean străin, prezentarea particularităților material-financiare de plasare în câmpul muncii din RM a cetățenilor străini, precum și formularea propunerilor de *lege ferenda*, întru perfecționarea cadrului legislativ național.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării constă în faptul că aceasta reprezintă primul studiu amplu autohton în care s-a încercat să realizăm o analiză complexă a problemei ce vizează reglementarea juridică privind plasarea în câmpul muncii a străinilor pe teritoriul RM. În procesul elaborării prezentului studiu s-a făcut trimiterea la o varietate de opinii și concepții doctrinare. A fost scos în evidență unele eficiențe ale cadrului legislativ național și înaintarea propunerii de *lege ferenda* care ar spori eficiența la plasarea în câmpul muncii a străinilor.

Problematica științifică soluționată constă în tratarea multiaspectuală a cazurilor și, implicit, problemelor privind reglementarea juridică în RM a muncii străinilor pe teritoriul țării, prin prisma instrumentelor internaționale, a legislațiilor RM, României și, tangential, Austriei, *ceea ce a contribuit* la evidențierea lacunelor legislative existente în cadrul normativ moldovenesc, *în vederea* cizelării și racordării acestora la standardele internaționale actuale în domeniu.

Semnificația teoretică a lucrării rezidă în efectuarea unei cercetări complexe, interdisciplinare și multilaterale a cazurilor de plasare în câmpul muncii a străinilor în contextul reglementărilor legislative a RM de natura muncii cu caracter special și a cadrului legislativ de ordin general. Astfel, valoarea teoretică a prezentului studiu este fundamentată din punct de vedere științific prin abordarea instituției juridice privind reglementarea muncii străinilor pe teritoriul RM, cu definirea multiplelor noțiuni și concepte juridico-legale care alcătuiesc baza reglementativ-normativă a situațiilor ce implică participarea forței de muncă de origine străină.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în interpretarea pertinentă a prevederilor legislative din RM, aplicabile în cazurile reglementării juridico-legale privind plasarea în câmpul muncii moldav a cetățenilor străini. Valoarea aplicativă se mai regăsește în constatările autorului și în varietatea propunerilor de lege ferenda expuse la fiecare subiect, care prin esență pot servi drept suport metodologic pentru dezvoltarea legislației muncii în domeniul plasării în câmpul muncii a străinilor.

Implementarea rezultatelor. Rezultatele cercetării și concluziile teoretice formulate se realizează în funcție de caracterul novațiunilor propuse de autor în conținutul tezei, care vin să contribuie la îmbunătățirea cadrului legal național în domeniu. Acestea pot fi utilizate în procesul perfecționării legislației la elaborarea și modificarea unor acte normative, întrucât deficiențele ce apar în procesul de plasare în câmpul muncii a străinilor nu pot fi depășite fără conceptualizarea teoretică a acestei instituției juridice.

АННОТАЦИЯ

ФУРКУЛИЦЭ, Андрей. Юридическое регламентирование трудоустройства иностранных граждан, диссертация доктора права, Кишинэу, 2025.

Структура диссертации: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 207 источников, 2 приложение, 157 страниц основного текста. Публикации по теме диссертации: сформулированы в 11 научных работах.

Ключевые слова: иностранный гражданин, трудоустройство иностранных граждан, труд иностранных граждан, миграционный феномен, миграция трудовых ресурсов, инфляция миграционных потоков, незаконное трудоустройство иностранных граждан.

Область исследования: специальность: 553.05 - Трудовое право и право социальной защиты.

Целью данного исследования является проведение исчерпывающего исследования ситуаций, возникающих в связи с необходимостью размещения иностранных граждан на молдавском трудовом рынке и правового регулирования применяемого в ситуациях заключения трудовых отношений с такими лицами с участием местных работодателей.

Основными задачами исследования являются - анализ специализированной доктрины и других работ по теме исследовавших размещение иностранных граждан на территории других государств; полный анализ правовых норм РМ, применяемых в ситуациях трудоустройства иностранных граждан; анализ прав и обязанностей молдавского работодателя в отношениях, связанных с трудоустройством иностранных граждан; проведение мульти-уровневого анализа индивидуального трудового договора, заключенного молдавским работодателем с иностранным гражданином; представление материально-финансовых особенностей, предоставляемых в связи с размещением иностранных граждан на молдавском рынке труда, а также формулировка законодательных предложений направленных на совершенствование молдавской законодательной базы, применимой к регулированию работы иностранцев на территории Республики Молдова.

Научная новизна и оригинальность работы заключается в том, что она представляет собой первое *объемное* отечественное исследование, в рамках которого был проведен комплексный анализ вопроса о правовом регулировании трудового размещения иностранцев на территории Республики Молдова. Новизна объясняется тем фактом, что анализ, проведенный для исследования ситуаций размещения иностранных граждан на молдавском рынке труда, охватил различные доктринальные мнения и концепции, посредством которых были выявлены основные недостатки молдавской законодательной базы, которые были опосредованными широким спектром законодательных предложений, наличие и полезность которых повысили бы эффективность применимости правовой базы, применяемой на территории Республики Молдова в случаях, связанных с размещением иностранцев на рынке труда.

Решенная научная проблема состоит в многогранном подходе и анализе случаев и, соответственно, проблем правового регулирования труда иностранцев на территории Республики Молдова, на основе как международных правовых инструментов, так и законодательства Республики Молдова, Румынии и, косвенно Австрии, *что привело к* обнаружению законодательных пробелов в действующем законодательстве РМ, *для их* совершенствования и приравнению к современным международным стандартам.

Теоретическая значимость диссертации заключается в проведении комплексного, междисциплинарного и многоаспектного исследования ситуаций, связанных с трудоразмещением иностранцев на территории Республики Молдова, что позволяет выявить в этой связи многообразие законодательных положений Республики Молдова о труде особого характера, а также основной законодательной базы. Таким образом, теоретическая ценность настоящего исследования с научной точки зрения основана на подходе к правовому институту регулирования труда иностранцев на территории Республики Молдова с последующим выявлением множества юридическо-правовых понятий в этой области.

Прикладная ценность исследования состоит в однозначном толковании законодательства РМ, применяемого в случаях правового регулирования в области размещения иностранных граждан на рынке труда Молдовы. В качестве актуального и полезного аргумента для отечественной практики в этой сфере, также формулируются практические рекомендации при разработке пакета юридических актов, которые должны быть подготовлены сторонами, для обоснованности заключения трудового отношения, к которому причастен субъект, имеющего юридический статус иностранного субъекта на основании юрисдикции Молдовы.

Внедрение результатов рассмотренные идеи в настоящей работе могут быть безусловно использованы в процессах законотворчества, направленная на привлечение и трудоустройство иностранных граждан на молдавском рынке труда.

ANNOTATION

FURCULIȚA, Andrei. Legal regulation on the placement of aliens in the workplace, doctoral thesis law, Chisinau, 2025.

Structure of the thesis: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 207 titles, 2 annex, 157 pages' basic text. Publications on the theme of the thesis: are formulated in 11 scientific publications.

Keywords: foreign citizen, employment of foreigners, foreign labor force, migration phenomenon, labor migration, inflation of migration flows, illegal employment of foreign citizens.

Field of study: specialty 553.05 – Labor and social protection law.

The purpose of the work: consists of conducting an in-depth research into the situations that require the employment of foreign citizens and the legal regulation methods that apply in cases of concluding legal relationships between these persons and local employers through the prism of international instruments, national legislation and doctrinal opinions.

Research objectives: the basic objectives of this study consist of the following: analysis of the specialized doctrine and works that addressed the issues regarding the employment of foreign citizens on the territory of other states, analysis of the legislative framework of the Republic of Moldova applicable in situations related to the employment of foreign citizens, analysis of the rights and obligations in the sphere of labor of the Moldovan employer in the case of the employment of foreign citizens, definition of the notion of citizen-foreign worker, multi-aspect analysis of the individual employment contract with an element of foreignness concluded by the local employer with a foreign citizen, presentation of the material and financial particularities of the employment of foreign citizens in the Republic of Moldova, as well as formulation of proposals de lege ferenda, in order to improve the national legislative framework.

The novelty and scientific originality of the work lies in the fact that it represents the first large-scale domestic study in which an attempt was made to carry out a complex analysis of the problem concerning the legal regulation of the employment of foreigners on the territory of the Republic of Moldova. In the process of developing this study, reference was made to a variety of opinions and doctrinal concepts. Some efficiencies of the national legislative framework were highlighted and the proposal of a lege ferenda was put forward that would increase the efficiency of the employment of foreigners.

The scientific problem solved consists of a multi-aspect treatment of cases and, implicitly, problems regarding the legal regulation in the Republic of Moldova of the work of foreigners on the territory of the country, through the prism of international instruments, the legislation of the Republic of Moldova, Romania and, tangentially, Austria, which contributed to highlighting the existing legislative gaps in the Moldovan regulatory framework, in order to refine and align them with current international standards in the field.

The theoretical significance of the work lies in conducting a complex, interdisciplinary and multilateral research into cases of employment of foreigners in the context of the legislative regulations of the Republic of Moldova on special labor and the general legislative framework. Thus, the theoretical value of this study is scientifically substantiated by approaching the legal institution regarding the regulation of the work of foreigners on the territory of the Republic of Moldova, with the definition of the multiple legal-legal notions and concepts that make up the regulatory-normative basis of situations involving the participation of the labor force of foreign origin.

The applicative value of the work consists in the pertinent interpretation of the legislative provisions of the Republic of Moldova, applicable in cases of legal regulation regarding the placement of foreign citizens in the Moldovan labor market. The applicative value is also found in the author's findings and in the variety of lege ferenda proposals presented on each topic, which in essence can serve as methodological support for the development of labor legislation in the field of placement of foreigners in the labor market.

Implementation of the results. The research results and the theoretical conclusions formulated are carried out depending on the nature of the innovations proposed by the author in the content of the thesis, which contribute to the improvement of the national legal framework in the field. They can be used in the process of improving the legislation when developing and amending normative acts, since the deficiencies that appear in the process of placing foreigners in the labor market cannot be overcome without the theoretical conceptualization of this legal institution.

FURCULIȚĂ ANDREI
**REGLEMENTAREA JURIDICĂ PRIVIND PLASAREA ÎN
CÂMPUL MUNCII A STRĂINILOR**

SPECIALITATEA - 553.05. DREPTUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
REZUMATUL TEZEI DE DOCTOR ÎN DREPT

Aprobat spre tipar : 26.05.2025

Hârtie offset. Tipar digital

Coli de tipar 1,8

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Tiraj 30 exemplare

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
Str. Al. Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009
e-mail: cep1usm@mail.ru